

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neretrucate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BUREAU de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Duker Neohf
Lux, Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bornat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsebet-kört).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarifi-
că și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumneș 2 A. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumneș 3 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și di-
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 9.

Brașov, Luni-Marti 14 (27) Ianuarie

1903.

Miniștrii ungurești la Viena

Miniștrii ungurești ér au plecat la Viena. Mai întâi Fejervary și după el primul ministru Szell.

Se dice, că scopul călătoriei lor este de a dobândi dela Majestatea Sa sancțiunea prealabilă a proiectelor pactului, ce vor fi a se presenta dietei în 28 ale curente. Un scop principal al mergerei lor la Viena a fost însă de sigur de a raporta monarhului despre situația parlamen-tară, în începutul dezbaterii asupra proiectelor de lege militare.

După șgomotul cel mare făcut cu „pretensiunile“ lui Apponyi în cestiunea militară, guvernamentalii ținură în fine conferența clubului lor. S'a vădut cu acesta ocaziune, că totul era pregătit și că rolurile fu- suse împărțite între Szell, Apponyi și Fejervary, ca să pregătască terenul pentru a câștiga dela Majestatea Sa câte-va noue concesiuni în sens na- ționalist maghiar.

Apponyi a formulat concesiunile dorite, ce aveau să fie cucerite suc- cesiv, după un plan anumit, care deocamdată trebuia ținut secret. Acesta însă nu s'a putut. Cineva a ajuns în posesiunea secretului și l'a comunicat corespondentului diarului „Neue freie Presse“, care l'a dat pu- blicității.

Trădarea planului a produs cons- ternare între guvernamentalii și, atât în conferența clubului cât și în ca- meră, s'a discutat cu mare inverșu- nare asupra ei. Se cerea ca cores- pondentul fôiei vieneze să fie isgonit și fôia să fie oprită a mai trece în Ungaria. În cele din urmă însă Szell și cu mamelucul său Veszzi-Weiss au reușit a depărta furtuna amenință- toare dela aceștia și a-i scăpa.

A rămas totuși compromis pla- nul, care era croit pentru a fi pus în lucrare succesiv. Ministrul honve- dilor Fejervary nici n'a putut să pro-

ducă pentru liniștirea și mulcomirea apetitului ațîțat al masselor alta, decât ceea ce încă mai de mult a fost pus în vedere Majestatea Sa, că însemnele pe stégurile armatei vor fi modificate correspundător organisa- ției dualiste, adecă de pildă să fie pe lângă pajera austriacă și cea un- gară, și că se va avé în vedere „cât mai mult“ ca oficerii ungari să fie împărțiți prin regimentele din Un- garia.

Aceste promisiuni pentru viitor, fără a se arêta nici măcar termenul pentru împlinirea lor, pot să provoce aplausele și „eljen“-urile mameluci- lor, nu sunt însă de natură a mul- țumi pe cei din opozițiunea estremă. Afacerea Nessi, și atitudinea tot mai îndrăsnită și provocătoare a acestuia este dovadă de ajuns, cât de mult le a crescut creșta kossuthiștilor. Foile lor nu mai încetază a agita în contra așa dîcului „hohér-him- nusz“, cu care numire insultă ei imnul popular „Gott erhalte“.

Acum sunt firm hotărîți a în- cerca toate spre a face să se repe- teze scenele turbulente ce s'au pe- trecut în 1889, când cu dezbaterea legii militare, care a adus cu sine căderea cabinetului Tisza.

Partida kôuthistă a decis a face obstrucțiune proiectelor de lege militare și Szell cu Fejervary își dau la rëndul lor totă silința de a folosi situațiunea spre a stôrce noue concesiuni, după vechiul obicei.

Cercurile competente din Viena s'au dedat deja cu această procedere ungurească, ce se repetază din cas în cas. Totuși și pentru aceste cer- curi trebuie să existe o margine și acesta trebuie să fie atinsă îndată ce e vorba de a-se schimba caracte- rul armatei comune și a-se viri în ea intoleranța de rassă.

Camera magnaților ține ađi, 26 Ianuarie, ședință. La ordinea dîlei sunt 11 puncte, între cari și câte-va proiecte de lege, cari s'au primit în camera deputa- ților. După-cum apare dintr'un interview c'un redactor de la „Magyar Vilag“, br. Desid. Banffy are să vorbescă ađi la ces- tiunea pașapórtelor.

Obstrucțiunea în dieta ungară. În ședința de Sâmbătă era să se începă des- baterea asupra proiectelor militare. S'a în- tîmplat însă alt-ceva. Opoziția, și în deo- sebi partidul popular, au cerut să se țină ședință închisă, care a durat aprópe 2 ore. În ședința acesta s'a discutat asupra indiscrețiunei comise în „Neue Freie Presse“ privitor la faimósele pretensiuni militare ale contelui Apponyi. Corespon- dentul budapestan al diarului vienes, Singer, a fost violent atacat, căci se pre- supune, că el încă are rol în indiscreți- nea acesta. S'a cerut, ca lui Singer să i-se interdică de a mai păși în cameră. Colo- man Szell a condamnat din parte-i pu- blicarea memoriului din cestiune, a đis însă, că acesta nu póte forma substrat pentru luarea de măsuri atât de energice contra lui Singer. Interesant, că Veszzi-Weiss s'a ridicat în apărarea lui Singer, l'a laudat și preamărit, ca pe unul care aduce ser- viciu țării. Rakovszky (popular), care a ce- rat ședință închisă, a atacat și în ședința publică pe ministru-president și l'a întrebat, decă adevărat este, că are legătură cu diarul vienes și decă are de gând să detragă diar- ului debitul postal în Ungaria? Szell a răspuns, că n'are nici în clin, nici în mâ- nec cu „Neue Freie Presse“, îi desaprobă procederea în cazul de față, însă nu póte să primescă propunerea lui Rakovszky privitoare la interdicerea diarului în Un- garia. Majoritatea a luat spre sciință rês- punsul ministrului, și cu acesta incidentul s'a închis. — Êtă, așa s'a inaugurat obs- trucțiunea în dieta din Peșta.

Americanii și Englesii contra Ger- maniei Bombadarea fortului San Carlos (Venezuela) de cătră flota germană — și

acesta în plmă negociațiune pentru pace — a stîrnit o esplosie de indignare în presa marilor puteri europene și în Sta- tele-Unite. Actul inexplicabil al Germa- niei e criticat cu vehemență de întréga opinie publică a noului și vechiului con- tinent. Presa americană consideră acestă nesocotire a tratărilor de pace ca o ofensă directă adusă Statelor-Unite, cari au propus arbitrajul acceptat și de Ger- mania. Chiar diarele oficióse din Washing- ton și New-York cer, ca marina de rês- boiú a Statelor-Unite să ia apărarea cós- tei venezuelane. Presa francesă nu e mai indulgentă decăt cea americană. Vechea ostilitate la adresa Germaniei s'a trezit cu o violență neobiceiuită. Presa englesă face amare reproșuri guvernului, că s'a angajat cu ușurință în aventura căutată de Germania în America-de-Sud.

Pregătirile Greciei. În Grecia totă lumea e convinsă, că la primăvară rêsco- lele din Macedonia vor începe cu mai multă furie ca până acum, și că un rês- boiú între Bulgari și Turci va fi inevita- bil. Din cauza acesta Grecia face pregă- țiri seriose. Ea fiind silită să apere grani- țele și se între în acțiune, în cas când in- teresul elenismului în Macedonia ar fi pe- riclitat, presa din Atena apelază la ve- chiuul patriotism al Grecilor, conjurându-i să fie și de astă-dată la înălțimea situațiunei.

Părechea regală sêrbescă în Ungaria. O telegramă din Belgrad anunță, că părechea regală sêrbescă va pleca la 11 Februarie c'un tren separat, venind în Un- garia, ca să viziteze mormântul lui Milan în mănăstirea din Cruședol. La Zimony părechea regală va fi întâmpinată de Banul Croației Khuen-Hedervary și de co- mandantul corpului 13 de armată, insoțin- du-o până la Cruședol. Tot aici vor fi prezenți capii autorităților și ofiterii din armata comună și de la honveđime în țin- ută de gală. În Carloveț părechea regală va fi întâmpinată de patriarcul Branco- vici.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Turneul Agatha Bârsescu.

Sunt câți-va ani, puțini de tot, de când ilustra noastră tragediană, Agatha Bârsescu a venit să jôce în țera românescă. Entusiasmul cu care a fost primită la în- ceput, pe drept a făcut-o să credă, că a ajuns în brațe pretinescî, între suflete și ata s'o iubescă, s'o adóre. Artista noastră se simția acasă la ea, urările nesfêrșite, manifestațiunile neîntrerupte, duse până la idolatrie, o făcură să uite pentr'un mo- ment acea témă de diua de mâne. Entu- siasmul acesta n'a fost însă durabil, a fost mai mult un entusiasm de paie. S'a stins, și mirosul de cenușe rece a trezit-o din visul, care abia începuse să se nchege.

Câte suflete simțitoare nu s'au revol- tat, dér ce puteau face în fața nemărgi- nitei masse de ghiță, în fața indiferenței? Publicul cel mare din țera și-a satisfăcut curiozitatea, a vădut-o pe cea celebrată de străinătate, a făcut-o să-și clădescă ilusii pe un entusiasm național, care n'a fost decăt o bucurie de copil. A părăsit-o toc-

mai când începea să spereze, tocmai când simțea caldul dragostei arătate de țera ei, pe care a dorit-o vecinic, tocmai când ar- tista sta să dică: „sunt acasă și mi-e bine, mă iubesc toți și mă nteleg“.

N'ar mai avé nici un rost să se în- trebe cine-va, de ce Agatha Bârsescu și-a îndreptat éráși sufletul peste granițele țerii. În stagiunea acesta a plecat de la Teatrul național din București. Dece la sută s'au mirat, unul s'a indignat, și opt-deci și noué au rămas indiferenți. Êtă cum stăm, étă cum suntem.

Impresarii străini își discutau cinstea de-a puté obține concursul ei pentru prin- cipalele scene din Austria și Germania, precum și pentru America-de-nord, și Ro- mânia, Românii liniștiți își vîd de treburi. Și cum ar face altcum, când au atâtea teatre de mahala și atâtî artiști celebri pe la tóte cafenelele. Ce le pasă lor că plécă Agatha Bârsescu?... Agatha Bârsescu! hm!... Ce fel de teatru mai face și asta!... Nu poți să rîdi de loc monșer..., o plictisélă.

Și Agatha Bârsescu, acest mare ta- lent cu care țera nu uită să se mândriscă în fața străinătății, care ridică fama artis- tică înaintea străinilor, Agatha Bârsescu,

acest fenomen de pe cerul artei teatrale își ascunde mahnirea într'un zîmbet bine- voitor, îndură și értă. Și cum n'ar erta ne- păsarea celor iubiti de ea, iubiti mult, până la jertfă.

Ce dovadă mai puternică de iubire ar puté să arate artista noastră față de țera ei natală, decăt turneul ce-l face acum de la Dorohoiu la T-Severin, sêménând în sufletele doritoare de artă bóbe prețiose din cununa cu care a înzestrat-o Dumneđu.

— „De ce să mai stau aici — trebuie să le fi đis ea celor de la Teatrul Națio- nal — când pe lângă că nu incassati nici atâta, ca să mă puteți rêsplăti pe mine, mai fac și imprudenta de-a plictisi séu póte de a depărta lumea de la teatru?...“ Și a plecat.

Înainte însă de a părăsi țera pentru mult timp séu penfru tot-déuna, inima ei a rivnit să-și ia un neuitat rămas bun de la poporul român, pe care îl iubesc și l'a iubit în tot-déuna, și nu s'a sfiit să pună piciorul pe cele mai mici scene din orașele de provincie.

Când un actor din trupa d-sale fă- cea haz de-o scenă pécătósă dintr'un oră- șel ore-care, spunénd că nici nu póte să

jôce cu gust, dênza i-a răspuns: „Când faci teatru, nu trebuie să trăiesci de cât cu sufletul și nici să nu te gândesci de calci pe covóre de Persia, séu pe scândură murdară“.

Se vede de aci câtă venerație pórtă ea artei dramatice.

Peste tot i s'a făcut și de rëndul acesta o primire entusiastă, atât cât se póte face în țera noastră. Nu sciu decăt artista, adorata poporului german, va fi fost mulțumită în sufletul ei de acest entu- siasm provincial, ea își face în fie-care orașel datorica cu aceeași conscientiositate, caracteristica sufletelor superioare. Când după vre-o scenă puternică lumea n'o rêsplătea cu aplausele cuvenite, fără să fie supérată se mulțumea să îngâne zîmbind: „se vede că publicul nostru nu-i tocmai dispus pe diua de ađi!“

Și așa... Agatha Bârsescu își urmază cu liniște turneul început, pe care-l face din totă inima, cu totă dragostea și cu totă părerea de rêu, de care póte să fie capabil un suflet mare în momentul des- părțirii.

Z.

„Operația Sultanului“. Diarele rusești continuă a se ocupa de cestiunea macedonă „*Novoje Vremja*“ scrie un articol categoric. „Trebue, țiee țiarul rusec, ca autoritatea Sultanului să fie limitată, fiind deposedat de mai multe drepturi asupra Macedoniei. Aceste măsuri vor supăra amorul propriu al poporului turc, însă va fi o binefacere pentru Turcia. Sultanul trebue supus la o operațiune chirurgicală în provinciile europene. Orice operațiune este durerosă și provocă în mod firesc rezistența organismului bolnav. Prin câte-va eforturi eroice se va mântui bóla. Turcia orî va trebui să se supue la operație de bună voie, orî va fi decapitată fără voia ei.“

Ministrul Fejervary despre proiectele militare.

Vineri s'era s'a ținut conferența partidului liberal, în care s'au desbătut cele două proiecte de lege militare. După deschiderea conferenței și după-*ce Szentiványi* Arpad a desfășurat dorințele exprimate în cunoscutele punctațiuni apponyiste, a luat cuvântul ministrul de honveđi br. Geza Fejervary.

Fejervary a cerut mai întâiu, ca partidul să primescă proiectele. Ca motivare amintesc, că trebue să se ia în considerare situațiunea politică generală, că Ungaria trebue să facă tot ce-i stă în putință pentru apărarea ei. Trebue să se ia în considerare situația geografică a țării, și decă monarchia așteptă de la aliații săi orecare încordare a puterilor, și Ungaria are obligamente față de ei.

La 1889 Ungaria a fost silită să ceară un contingent de recruți, care să mențină contingentul de pace. De atunci s'au sistematizat formațiunile mai mici, ceea ce a necesitat o urcare de 30,000 ómenî în armată, din care s'a acoperit ceva în decursul timpului, a rămas însă mult de acoperit, ceea ce nu s'a putut face până acum. Lucrurile nu se mai pot amâna ađi. Din sporirea nouă se vine în Ungaria 9362 ómenî pentru armata comună, și 3000 pentru honveđime, la oaltă 12,362 ómenî mai mult de cât până acum. Sporindu-se contingentul recruților, trebue să se urce și cheltuielile cu 20 milioane pentru monarchia întrégă.

Fejervary constată, că Ungaria va puté să suporte partea de cheltueli ce-i revine, căci numărul rezerviștilor de întregire se împuținează în măsura în care se urcă contingentul de recruți. Budgetul statului garantéază suportarea jertfelor bănesci, și crede că guvernul își implinesce o datorință patriotică, atunci când cere votarea acestor cheltueli inevitabile.

Privitor la dorințele cărora li-a dat espresie Szentiványi (dorințe cuprinse și în memoriul lui Apponyi) br. Fejervary declară următoarele:

În ce privesc cestiunea *standardului și emblemelor în armata comună*, se referă la cele ce le-a declarat Coloman Szell și el însuși. Si dorința Majestății Sale este, ca cestiunea acésta să se reguleze conform raporturilor de drept public actual, și e convins, că regularea acésta se va și face în curénd. Termin nu pôte fixa, fiind-că soluțiunea cestiunei atérnă de mulți factori.

Privitor la *transferarea ofițerilor maghiari în regimentele ungueresci*, recunoșce că în privința acésta nu s'a executat prea înaltul rescript din August 1868. Esecutarea acestei dorințe, în formă coréspundétoare, o pune însă ministrul în vederea partidului. Conform rescriptului prea înalt din 68, ofițerii maghiari vor fi readuși gradat în regimentele ungueresci, căci deoatdă dispoziția acésta nu se va puté executa.

Relativ la *reforma codului penal militar* spune, că până acum s'au făcut în cestiunea acésta 19 proiecte de lege și speră, că și acésta vechie dorință se va implini, căci ea se află într'un stadiu înaintat, cum n'au mai fost nici-odată.

Celelalte dorințe se vor aprecia cu ocazia revisuirii legii militare și li-se vor satisface după putință. Însă nici față cu acestea, nici față cu dorințele din primul grup nu pôte ministrul să facă *promisiuni hotărâte*. Rógă însă partidul să aibă răbdare și să se mulțumescă cu declarațiunile ce le-a făcut.

„*Stăm în fața unei lupte mari*“ s'firși Fejervary, după cum se pôte vedé din declarațiunile opoziției. Dér sper, că sub conducerea înțeleptă a lui Coloman Szell, interesele țării vor eși victorioșe și din lupta acésta.

Un deputat condamnat la mórte.

Telegraful anunță din Londra, că juriul *Trial at bar* a condamnat la mórte pentru *crimen laesae* pe deputatul engles Lynch, fost colonel în armata Barilor, pentru-că în calitatea sa de supus engles a luptat contra patriei sale.

Legea, după care a fost judecat Lynch, a fost adusă sub Eduard III, care a domnit de la 1327—1377 și care de 520 ani este în vigóre.

Artur Alfred Lynch, care mainainte fusese corespondentul unui țiar engles în Paris, a plecat la 1899 în Africa de Sud. El este actualmente în etate de 42 ani și e născut în Australia din părinți irlandesi. Pe la sfîrșitul anului 1899 s'a dus în Pretoria și Iohannesburg, s'a naturalizat în Transvaal și a organizat o brigadă compusă din 70 de ómenî, și ajunse comandantul ei. A participat în campania din Natal și în lupta de la Glenkoe. După ocuparea Pretoriei s'a întors în Europa, unde a luat parte activă la propaganda întreprinsă în favorul Burilor. Domiciliul îl avea în Paris. Simpatiile sale pentru Burii au plăcut așa de mult conaționalilor săi irlandesi, în cât la 1901 fu ales deputat în camera Comunelor. Englesii au considerat acésta alegere drept umilire a Angliei și au declarat, că îndată ce își va pune piciorul pe pământ engles, îl vor aresta.

Incheiându-se pacea, Lynch s'a întors în Iunie 1902 în patrie. Sosind în Newhaven, fu arestat și în aceeași zi supus interogatorului. De atunci și până acuma a stat în arest, ér acum i-s'a judecat procesul înaintea juriului *Trial at bar*, care l'a condamnat la mórte.

Lynch s'a purtat în tot cursul procesului foarte liniștit și în timpul ce judecătorii chibzuiau asupra sentinței, el conversa prietenesce cu gardistii Diarele englese propun grațiarea lui Lynch și însuși ministrul de interne ar fi declarat, că va propune regelui grațiarea. Irlandesii îl consideră pe Lynch martir național, de óre ce purtarea lui a fost espresiunea adevératelor sentimente ale Irlandesilor.

SCIRILE DILEI.

— 137(6) Ianuarie

Fasiunile asupra datorilor întabulate pe case orî moșii. Cei ce plătesc interese pentru datorii, séu rente întabulate pe case și pământuri ale lor, dobéndesc un scăděmént al dării suplimentare, adecă al aruncului după darea de casă și pământ, decă fac în timpul prescriis de lege fasiunile lor asupra acestor datorii întabulate. Fasiunile se pot face până la **31 Ianuarie st. n. 1903** pe blanchete, ce se capéță la tóte primăriile (antistiile) comunale și se pot preda în decursul órelor de oficiu provéđute cu datele și cu subscrierea necesară. La cas de bóla séu ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cineva n'a putut preda la timp fasiunea sa, celui împedecat îi stă în drept a face o *cerere de justificare*, arătând cauzele, pentru cari a fost împedecat și înaintând fasiunea datorilor sale pe imobile până la **15 Februarie n. c.**, tot la primăriile comunale și la percepătoriile orașenesci. *Cel-ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n., séu n'a justificat întârzierea ei până la 15*

Februarie st. n. 1903, pierde avantagiul, ce i-l dá legea pe acest an, adecă nu i-se mai scade nimic din aruncul după casă și pământ.

Moștenitorul Germaniei în Rusia.

Primirea splendidă făcută principelui imperial al Germaniei în Rusia este comentată și laudată în tótă presa germană. O delegațiune a municipalității i-a oferit pâne și sare și i-a cetit o adresă în nemțesce, concepută în termeni entusiastici, prin care au dis, că salută „pe fiul adoratului și popularului suveran al Germaniei.“ Prințul a înmănat Țarului Nicolae un minunat model al unui bastiment german, ca un cadou din partea împératului Wilhelm. Prințul era să plece la Nowgorod spre a inspecta regimentul Wiborg, al cărui șef este tatăl séu, dér a renunțat în ultimul timp din cauza unei ușre indispoziții.

Afacerea Nessi. Țiarul „M. N.“ scrie următoarele: Deputatul Nessi fiind citat înaintea juriului de onóre al brigăzii în cunoscuta afacere de la Clușiü. Aici a rostit un discurs de apărare, apoi și-a dat dimisia din rangul de ofițer. Juriul însă, în sensul reguamentului, i-a respins dimisia. După acésta Nessi a plecat din sală. — Un alt țiar scrie, că în fața juriului Nessi și-a dat dimisia, motivându-o într'un discurs, care a provocat scene tumultuoșe. Președintele chemându-l la ordine, Nessi a protestat declarând, că va părăsi sala. Și-a descins sabia și a vrut să plece din sală. Atunci căpitanul l'a declarat arestat. — „*Fórte bine*“, răspunde Nessi, „*vé. fac însă atent, că sunt deputat*“. Ofițerii au vrut să-l rețină, dér Nessi nu voia să se întórcă în sală, decăt după-*ce colonelul i-a declarat, că plecarea lui va fi interpretată așa, că fuge dinaintea juriului. Atunci Nessi s'a întors și a declarat, că nu mai vré să facă parte din corpul ofițeresc. Cu acésta s'a terminat ședința, și Nessi și-a anunțat dimisia telegrafic ministrului de honveđi.*

„**Albina**“ și „**Concordia**“. Directorul „Albinei“ din Sibiu, d-l Partenie (osma, în urma scirilor tendențioșe colportate prin țiare cu privire la „Albina“ și la persoana d-sale, publică în „*Magyar Pénzügy*“ o declarație în care arată, că „Albina“ prin lichidarea „Concordiei“ n'a suferit perderi mai însemnate și că bilanțul afacerilor nici-odată n'a fost atât de splendid ca anul trecut. În același timp declară, că nu este adevérată scirea, ce se colportéază pe socotéla d sale anume, că ar avé de gând să se retragă de la conducerea „Albinei“.

Proces de presă. Din *Turot-St.-Martin* se anunță, că procurorul a intentat proces de presă contra d-lui Nicolae Pieltor, editorul și redactorul foi „*Poulsno Zahavne Knihy*“ pentru-că a publicat poesii „agitatorice“. Pertractarea finală se va ținé la 10 Februarie. Cu două săptămâni mai târziu, la 23 Fobruarie se va pertracta procesul contra d-lui Svetozar Hurban.

Alegere de paroch în Satulung. Duminecă în 25 Ianuarie s'a făcut în comuna Satulung alegerea parochului al doilea la biserica Sf. Adormiri. Sinodul electoral era presidat de părintele protopop V. Voinea. Candidați au fost trei: Romul Verzea, capelan la biserica ss. Arhangeli din Satulung, Zenovie Popovici, actualmente învățător în Satulung, și Virgil Negru. Părintele Verzea a obținut 86 voturi, Zenovie Popovici 132. Acest din urmă a fost declarat ales. După cât suntem informați, alegerea se va protesta.

Poliția presei. Prim procurorul din Clușiü a dat în judecată țiarul maghiar „*Szebben- és Fogaras vármegye*“ pentru-că a publicat articole politice fără să aibă cautiunea prescriisă. Proprietarul și redactor responsabil al țiarului, Hugo Czobor (Fischer) a fost condamnat la judecătoria din Sibiu la 100 coróne amendă séu opt țile închisóre ca pedépsă principală, și la 20 coróne amendă ca pedépsă secundară.

Un nou țiar săsesc. În Cohalm a început să apară un nou țiar sub titlul „*Repser Burgvogt*“. Redactorul ei va fi Wilhelm Herman, care mai înainte era redactor la „*Sächsich-Regener-Wochenblatt*“.

Ciocnirea de tren. În ziua de 24 Ianuarie trenurile nr. 506 și 662 s'au ciocnit în gara Teiuș. Locomotiva trenului 662 a suferit mari stricăciuni. Victime de ómenî din norocire n'au fost.

Pentru „Casa națională“ au mai intrat contribuții de la domni: Nicolau Stupariu, locotenent (Agram) cor. 2. Nicolau Moldovan, protopop, (Nocrichiu) 2 cor. Mariu Elekes (Velechteriu) 4 cor. Gerasim Domide, protopop, 2 cor. Dr. Leon Scridon, 2 coróne Ioan Corbul (Bistrița) 2 cor. Dr. Mihail Gropșan, avocat, 5 cor. Dr. Petru Cornean, avocat, 5 cor. Dr. George Anca, cand. de adv. (Oravița) 2 cor. Dr. Ilie Iancu, medic 3 cor. Ilie Moga preot (Săsciori) 2 cor. Romul Furdul, protopop. (Câmpeni) 3 cor. Ioan Man, proprietar (Riciul de câmpie) 4 cor. Nicolau Zigre avocat (Oradea mare) 5 cor. Teodor Andru paroch și Dimitrie Turla, învățător (Kiskoh) 1.60 cor. Teofil Dragomir proprietar (Lupoia), 2 cor. Victor Fincu 1 cor. Coman Gligor, inv. gr. cat. (Sibiu) 1 cor. Dr. Emil Gerasim, avocat, (Aiud) 5 cor. Simeon Schiopu, comerciant (Vêrșet) 1 cor. A. Crenian, dir. de bancă, (Reșița) 2. Petru Checicheș, paroch, (Aphida) 3 cor. Nicolae Borza, paroch, (Viștea infer.) 2 cor. Stefan Tulvan, învățător, (Pesteș) 1 cor. Vincențiu Pop (Jebelin), 4 cor. Vasilie Vasilca, (Daia-română) 2 cor. Mihail Cherebețiu, paroch, (Bogata română) 8 cor. Dr. Alexandru Andressi, medic (Petrovoselo) 5 cor. George Pop, dir. de finanțe, (Nyiregyháza) 3 cor. Dr. George Miclea, avocat (Alibunar) 5 cor. Isif Goga, paroch (Rêșinari) 2 cor. George Pop de Băsesci (Băsesci) 10 cor. Francisc Hossu Longin, avocat și soția (Deva) 10 cor. Dr. Ludovic Ciato (Sibiu) 3 cor. Dimitrie Moldovan, protop., și soția Ioana n. Boiu (Sighișóra) 5 cor. Dr. Hosanu, medic (Brasov) 10 cor. Ilie Măcelariu, proprietar (Gurariului) 2 cor. În total cor. 894.70. Sibiu, 23 Ianuarie 1903. Dr. C. Diaconovich.

Mirésă împușcată. În comuna Zsedan-Patak s'a întâmplat la 24 Ianuarie o dramă sângerósă. Țepeș Ion Nicolae a ucis printr'un glonț pe Paraschiva Fruca — din gelosie. Ucigașul a fost prins și dat pe mâna gendarmilor. Nenorocita fată, care era mirésă ucigașului, a murit în chinuri mari.

Arestarea unui țiarist rus. Țiarul rusec „*Novoje Vremja*“ a publicat țilele acestea un articol, sbiciuind tendințele absolutismului în Rusia. Din cauza acésta redactorul țiarului a fost arestat. El va fi deportat în Siberia.

Telegrafia fără sirmă. Din Londra se anunță următoarele: Sistemul lui Marconi a fost introdus în flota și armata englesă. De curénd sub-ofițerii și soldații instruiți pe vasul-școlă al lui Marconi „*Vernon*“, au dat depline doveđi despre cunoscințele căpétate în acésta privință și despre marea importanță a sistemului, pentru scopuri strategice. Intre centrele principale ale armatei de uscat și marinei, Aldershot și Portsmouth, se stabilise o legătură de telegrafie fără sirmă cu ajutorul unui balon captiv. Cu ocazia experiențelor, soldații au dovedit că cunosc fórte bine manipularea și sunt gata să-l aplice în timp de rêsboiü. Toți acești soldați au fost formați în batalion de telegrafisti, pe bordul vasului „*Caledonia*“ și trimiși să ia parte în campania contra Mullahului și să aplice în acésta campanie sistemul în cestiune. În primul rënd este vorba despre stabilirea la timp a unei legături între două colóne și a înlesni prin ordine trimise și primite la timp o operațiune simulantă a acelor colóne. Din punct de vedere militar, scopul principal al telegrafului lui Marconi, afară de menținerea comunicațiunii între detașamentele de ecle-

rori și trupele răslețite, cu colona principală — el mai poate înlesni o cooperare sigură a două sau mai multe coloane despartite, ce ar merge în direcție concentrată asupra unui inamic comun. Detamentul englez e provădit cu baloane și el de fel de instrumente și aparate necesare.

Lupii. Cu ocaziunea Bobotezii o pupă de flăcăi, cari umblau ca „irozi“ în satele din județul Putna, au fost atașați nu departe de orașul Focșani de o aiță de lupi. Tocmai atunci trecea pe acolo un tren, care s'a oprit și i-a scăpat în gura morții. Ajutorul însă a sosit în parte prea târziu, căci patru din cei doze răduseră deja jertfă fiarelor flămânde.

Urmările limbuției. În Hamburg un negustor a cumpărat de Crăciun o garnitură de blană. Când făcea târgul, negustorul spuse vîndătorii, că blana nu o cumpără pentru nevasta sa, ci pentru o altă damă. Fata, crezînd, că a ajuns în posesiunea unui secret important, alergă s'era la nevasta negustorului și îi spune: „Cocónă, bărbatul d-tale a cumpărat adî o garnitură de blană pentru o damă“. Atât i-a trebuit femeii, care era gelosă din cale afară. Fără să mai cerceteze, cum și pentru cine, se dăruiește. Grație intervenției grabnice a medicului, dama fu salvată și atunci se descoperi secretul. Bărbatul ei a cumpărat în adevăr garnitura pentru o altă damă, rugat însă de bărbatul aceleia, ca fiind cunosător de blănării. Negustorul a dat în judecată pe fata limbută pentru calomnie, și afară de acesta stăpînul ei a dat'o afară din serviciu.

Bola de vite și rîmători în comit. Fîrnavei-mari s'a declarat ca stînsă, așa că târgul de rîmători din Cohalm se va ține fără nici o pedecă.

În magazinul de încălțăminte I. Labadeanu Brașov, Strada Porții Nr. 10 are de 34 ani se bucură de un renume și care posedă un mare sortiment (legere) de încălțăminte solidă și modernă, de toate soiurile pentru domni, dame și copii, de iernă și de vara, se poate procura încălțăminte cu pr. țuri reduse, foarte ieftin, la precum și după măsură. Pentru solitate garantază firma.

Sciri locale.

Procesele de presă ale d-lor Lurtz și Orendi. Dr. Orendi și Dr. Liess se vor judeca la 3 Februarie înaintea curții cu jurați din Tîrgu-Mureșului.

Representanța comunală a orașului Brașov este convocată în **adunare generală** pe ziua de Mercuri, 28 Ianuarie, în vîntul Joi 29 Ianuarie 1903 la orele 3 p. m. în sala de la Casa Sfatului. La oră de zile sunt 37 puncte. Această adunare generală va fi precedată de o **adunare extraordinară** convocată tot pe Mercuri 28 Ianuarie la orele 2 1/2 p. m. La ordinea zilei acestei adunări extraordinare s'afie: Alegerea unui practicant de fotbalier.

Copii mușcați. Vineri s'era în fața mnașului român un căne mare negru mușcat doi ucenici de la legătoria de țară a lui Herz. Copii au fost trimiși la Institutul Pausteur din Budapesta.

Câte servitóre sunt în Brașov? Ordinul fișpanului din comitatul Brașov a făcut recensămîntul fetelor, cari slujesc în Brașov. După acest recensămînt al trecut erau în serviciu din comitatul Brașovului și din oraș: 14, Odorheiu: Treiscaune: 98, Ciuc: 695, din alte comitate 135. Suma = 1006. „Br. H.“ aduce scirea acesteia, își exprimă îndoiala asupra esactității numărului. Numita fîoie de, că în Brașov sunt mult mai multe servitóre.

Din Bran.

— Ianuarie 1903.

Un început îmbucurător de progres s'a putut constata érna acesta în comunele Branului, când cu ocazia s'erbătorilor de Crăciun, din inițiativă privată, s'a aranjat o prea frumoasă festivitate la școla centrală română gr. or. împreună cu distribuirea de tot felul de îmbrăcăminte și requisite de școlă la elevii lipsiți de mijloace ai acestui institut.

Era un moment într'adevăr înălțător a privi la fețele pline de bucurie împreună cu un fel de mirare plăcută, ale elevilor, când s'au vădit înaintea „pomului de Crăciun“ splendid luminat și așa de încărcat cu atâtea bunătăți!

Pentru cei mai mulți va fi fost în tîiași dată în viață, cu atât mai adénc și pentru întréga lor viață li se va fi întipărit în minte și vor fi venit la convingere, că totuși mai sunt inime nobile, cari se gândesc și la s'orta celor s'ermani.

Festivitatea a decurs de cea mai completă ordine. A asistat mult public și în fața tuturor se cetea satisfacția pentru un lucru pe deplin reușit.

Se vor fi găsit, în orî-ce cas foarte puțin, cari au avut de obiectat, că s'erbarea pomului de Crăciun, nu este un obicei românesc, ci nemțesc. — Așa este. Dér pentru ce nu am imita un lucru atât de frumos și noi, și de ce nu l'am adopta și noi, când vedem, că tot mai mult se răspîndesc și la alte popóre, chiar și la acelea, cari urăsc pe Nemți.

Frumosul cucerește făr'a întreba de naționalitate.

De altcum sunt convîns, că și acești sceptici au rămas pe deplin satisfăcuți, cu atât mai virtos, că s'a căutat a se da acestei ceremonii un caracter acomodat felului cum îi place Românilui.

În mijlocul unei săli de școlă spațioase, pe deplin întunecate, în jurul unei icône orientale de jur împrejur iluminată, stăteau doi falnici brați îmbrăcați în sute de flăcări.

Drăgălașul cor al școlarilor sub dibacea mînuire a conducătorului lui, a întonat frumoșele colinde „Nascerea Pa Christos“ și „Trei Crai de la Răsărit“, ér declamările „Isus și învățătura“, „Limba mea“ și declamațiunea pentru binefăcători, au impresionat și înălțat toate inimile. A urmat frumosul discurs al d-lui președinte al eforiei G. Babeș cu cunoscuta-i vervă și sentiment, după care a urmat distribuirea obiectelor ce a durat mult, căci obiecte erau multe și tot lucruri folositoare cu deosebire la gerurile, cari au urmat.

Frumos a fost, că fiecare elev a mai primit caiete, creioane, penițe și tocure, lucruri ce după vacanțe sigur li-au cădut bine.

Meritul reușitei îl are zelosul învățător și director al școlilor centrale N. Runceanu, care nu a pregetat nici o obosélă pentru reușita acestei festivități, ér după aceea sprijinitorii, cari au contribuit cu bani și obiecte,

Tótă lauda neguțătorilor din Bran, cari s'au distins nu numai prin faptul, că au dat o mulțime de obiecte și parale, dér modul cum l'au dat, plăcerea cu care au contribuit, merită tótă recunoștința.

Ne-am mirat foarte mult constatînd r'ecélă tocmai din partea acelorora, de la cari ne așteptam mai mult la o îmbrățișare a festivității.

Îi scusăm însă, fiind anul acesta numai începutul, și ne esplicăm lucrul ca o rezervă față de orî-ce lucru nou, și suntem convînsi că în anii viitori aceia cari sunt chemați a o face, vor îmbrățișa și sprijini cu căldură această întreprindere nobilă.

O constatare.

„Tribuna“ din Sibiu n'a aflat de cuviință a publica întîmpinarea, ce i-a adresat'o colaboratorul nostru A. Paul, la articolul insultător și calumniator al lui V. E. Moldovan. În schimb am primit înainte

cu o s'eptémână de la însuși V. E. Moldovan, — care se subscrie acum „redactor la „Tribuna“, — un răspuns la întîmpinarea din cestiuine, pe care noi într'aceea o publicasem.

N'am dat loc răspunsului lui V. E. M. fiind-că conține o nouă *sfidare a bunei cuviințe*, nu se referă *de loc la obiect* și V. E. M. vrea să trecă prin el peste *datoria de onóre* de a dovedi afirmările injurioase la adresa d-lui A. Paul, orî de a-i da satisfacția cuvenită. D'ensul esclamă: „Eu am alteceva de lucrat (!) și nu-mi pot pierde timpul cu... *M. nealui*“.

Décă V. E. Moldovan va fi de altă părere, s'epoftéscă s'epi publice răspunsul s'eu în „Tribuna“.

Noi ne mărginim a reproduce declarația de mai jos, ce i-s'a trimis „Tribunei“ din partea unui număr mare de membri ai inteligenței n'ostre române din Brașov, și prin care se constată următoarele:

Declarație.

„Ne-a venit la cunoscință, că într'un articol publicat în „Tribuna“ (Nr. 232 a. tr.) și semnat de d-l V. E. Moldovan, se afirmă între altele despre d-l Augustin Paul, redactor la „Gazeta Transilvaniei“ în Brașov, că d-sa ar face intrigi și exclusivism confesional. În urma cărora inteligența română din Brașov l'ar ocoli.

Deóre-ce în acele r'enduri ale numelui articol, membrii inteligenței române din Brașov se véd aduși ca martori ai afirmărilor d-lui V. E. Moldovan — noi subsemnații, lăsând partea literară a polemicii iscate între domni A. Paul și V. E. Moldovan în răspunderea améndurora, ne simțim moralicesce obligați a declara, că n'avem a ne plînge de nici un fel de intrigi s'eu exclusivism confesional din partea d-lui Aug. Paul, care se bucură în mijlocul nostru de un bun nume ca diarist zelos, cu cele mai bune sentimente românesce, și că prin urmare acele afirmări și însinuări nu sunt de loc întemeiate.

Brașov, 3 Ianuarie 1903 st. n.

Axentie Severu, Iosif Pușcariu, B. Baiulescu, paroch și protop gr.-or., N. P. Petrescu, Petru Pop, jude de tribunal, Ioan Lengeru, Ioan Popea, Vasile Sfetea, paroch, Lazar Nastasi, Dr. Ioan Hosanu, Dr. G. Baiulescu, Nicol. Fluștureanu, Nicolae Fizeșan, preot militar, I. Socaciu, I. Săbădeanu, Ioan Dușoiu, Nicolae Dușoiu, Al. Dușoiu, Dr. I. Blaga, Iosif Maximilian, paroch în Brașovul-vechiu, Ioan Aron, director, Dr. Ioan Moșoiu, Ioan I. Burduloiu, comerciant, A. Pușcariu, inginer de mine, Dr. Dionisie Roman, cand. avocat, I. Dariu, A. Mazucchi, Mihail Navrea, profesor, Mihail Popovici, Dumitru Lupan, profesor, Nicolae Sulică, profesor, Dr. Octavian Pavelea, cand. de avocat, Pompeiu Eliu, Iosif Maxim, inginer, Romul Frateș, Radu Prișcu, Ioan Suciu, N. Stoicovici, Mateiu C. Jiga, Spir. Boita, Ioan Spuderca, Ioan I. Lăpédatu, Teodor Spuderca, Nicolae Puiu, amplotat, Ilie Savu, contabil, Zosim Butnaru, I. N. Bidu, comerciant, Dr. I. Fruma, Gregoriu Popescu, Nicolae Oancea, invét., N. Puian, Dumitru Popp, Florea Pernea, Teodor T. Cristian, C. Voicu, Stefan T. Median, George Neguș, Dragomir Pulpaș, Stefan Belindescu, Stefan Kicomban, Vasile V. Ardelean, Radu Mailat, Ioan N. Gămulea.“

Din parte-ne mai constatăm, în fine, că „Tribuna“ în loc de a-și exprima părerea sa de réu, că în colónelile ei s'au scris astfel de lucruri în prejudiciul bunei reputațiunii a unui diarist român, află de bine a publica întîmpinarea de mai sus sub rubrica pentru care redacțiunea ei (*vide* V. E. Moldovan) „nu ia nici o răspundere“.

Fómetea în Bretagne.

Un țipet de alarmă r'esună în timpul din urmă în presa din Paris. Înainte cu câteva s'eptémâni se aușiau numai câteva apeluri modeste. O anchetă, ce s'a ordonat în pripă a descoperit o miserie din cele mai dureroase. Bretonii sunt un popor v'ertos, modest, dér în același timp și mândru. A trebuit s'epie ajunși la desperare, pentru ca sa se decidă a apela la mila publică. Însé érna e grea și stomacul n'are ce digera deja de mai multe luni

Aici nu mai ajută mândria. Când copiii strigă după pâne, mamele trebuie s'epie mérgă la cerșite.

Și care este pricina acestei miserii? Sardelele au dispărut subit de pe lângă c'osteles Finisterrei și ale Morbihanului. S'a mai întemplat asta și mai nainte. Pentru ultima óră înainte cu 12 ani. Adevérat că atunci nu în m'ăsura, în care au dispărut acuma. Pentru a găsi analogia casului present, trebuie s'epiem mergem îndérét cu vr'o 60 ani. C'osteles Bretagnei sunt acoperite de numérose fabrici pentru conserve de sardele. Și Bretonii lucréză la aceste fabrici cu mic cu mare. Acuma s'au retras sardelele și patru-șeci de mii de pescari stau cu brațele încrucisate, ér o sută de mii de muncitori rabdă f'óme.

Înainte cu 12 ani, când sardelele s'au retras de pe lângă c'osteles Finisterrei pescarii s'au dus după ele pe c'osteles Portugaliei. Dér expediția acesta n'a dat rezultatul dorit. Recolta pescuitului n'a fost destul de abondentă, călătoria prea lungă și prea costisitoare.

Pentru a se vedé reducerea fabricațiunei, ajunge s'epie cităm câteva cifre: În *Guilvinec*, unde patru fabrici furnisau 28.000 lădi de sardele, în fie-care ladă cu câte 100 cutii, anul acesta n'au furnisat nici 100 lădi. În *Douarneau*, unde în anii precedenți trei fabrici espedau câte 27—33.000 lădi, anul trecut s'au espedat 8500. Cunoscuta firmă, Amieux, care exporta câte 10 milioane de pesci, anul trecut n'a esportat de cât 2 milioane. Alte fabrici nici n'au lucrat tot anul.

În timpuri normale budgetul unui pescar breton este de 900 fr. pe an. Cinci sute câștigă cu pescuitul sardelelor, 200 cu pescuitul altor pesci, 200 câștigă nevasta s'eu fata în fabrică. Anul trecut nici a treia parte nu putură câștiga.

Pentru alinarea miseriei s'au format comitete.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1903

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii f'óiei n'ostre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coróne, pe șese luni 12 coróne, pe trei luni 6 coróne, pe o lună 2 coróne.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Diverse.

Vicienie ț'ărănescă. Un ț'eran întră într'o b'acănie și ceru o bucată de pâne de 5 bani. După-ce luă pânea în m'ână, se gândi un moment și dișe: „Mai bine, s'epie-mi dai un pahar de rachiu. Ia pânea îndérét“. Și beu rachiul. — Când voi s'epie iasă afară, b'ăcanul îl oprî: „N'ai plătit rachiul!“ — „Ți-am dat pânea pentru el“. — „Dér nici pânea nu ai plătit'o.“ — „De aceea nici nu o iau, ți-o las d-tale“ — răspunse ț'eratul și plecă.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 24 Ianuarie n.

Pomul verde: Petra, farmacist, Bucuresci; Weiss, Oradea; Köller, Pesta.

Europa: Dimian, comerciant, Galați; Tomescu, preot, Cămpina; Persian, cassier, Abrud; Link, Freudental; Boltresz, Cs. Dánfalva; Rau Cs. Karczfalva; Hoffmann, Teschen; Retezar, Clușiu; Fodor, Schwaz, Pesta; Hoynigg, Gross, Sikora, Moga, Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru comandație.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta e r. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș, Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul parțial din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesantă și eminentă conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, epistolă dată către ministrul de interne D. Przewalski prin d. Dr. Amos Fălcușu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corună. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vitezel“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul. Cu a mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la ăste“. Acesta este titlul unei noue cărți, ce d. Ioan Pop-Retezanul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Iheing traduce de Teodor V. Pacățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„David Almasianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura aceasta, prezintă și multe momente de însemnatate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Mămăstirea Putna în Bucovina de fraclie Forambescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferăstruș și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. **Agrologia**, s. Agriculture generală. 34 c. de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotehnia**, s. cultura specială a plantelor, 35 c. de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1899. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootehnia**, s. Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăcări și lăptăria, 49 c. de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, s. Organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d. lui prof. Maior se deosebește esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și litera română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate chestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țăările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serioasă concurență cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

Economia pentru școlile populare compusă de Teodor Roșu, învățător la școala principală română din Lupușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarek, cu un studiu asupra lui Lamarek d. Panșite Iosiu. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăc n țără săracă“. Emis. n. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Insoțirile de credit imprenate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viier, de lăptărie etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

„Cartea Plugarilor“ s. povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, creșterea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto.)

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot în Brețeu. O carte de 154 pag. format mare 8° Prețul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blășiș. Pentru poporul nostru. scrierea d. lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto.)

Vinuri dînpome, de Gr. Halip prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurile pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

„Sfaturi de aur“, pentru săteni români de totă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătățirea stării sâtenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„Cultura și îngrijirea grăului“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru școlile populare, de Teodor Roșu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală“, de Teodor V. Pacățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea înpartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiune, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; chestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă*. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor cu-rente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe asemble explicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Ianuarie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de corone ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	93.65
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonuri rurale ungare 4%	101.50
Bonuri rurale croate-slavone	99.—
Impr. ung. cu premii	201.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.—
Renta de argint austr.	101.—
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de aur austr.	121.—
Rente austr. 4% de corone	101.50
Losuri din 1860.	156.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.70
Acții de-ale Băncei ung. de credit	747.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	701.75
Napoleondori	19.07
Mărci imperiale germane	117.12 1/2
London vista	239.85
Paris vista	95.40
Note italiene	95.30

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat s. u. lunar.

Convocare.

Reuniunea de imprumut și păstrare „Speranța“ va ține a XVIII-a Adunare generală ordinară în Borgo-Prund, la 28 Februarie n. 1903, la orele 3 d. a.

Obiectele:

- 1) Censurarea rațiunilor, statorirea bilanțului și împărțirea dividendelor.
- 2) Propunerile direcțiunei și ale consiliului de inspecțiune.
- 3) Restaurarea direcțiunei conform § lui 30 din statute.
- 4) Alegerea consiliului de inspecțiune
- 5) Propunerile membrilor.

919—1902

végri szárn.

ÁRVERESI HIRDETME NY.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. cz. 102. § sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zernesti kir. járásbírósnak 1902. évi V. 442/1. számu végzése következtében Puscariu József brassói ügyvéd által képviselt „Parsimonia“ tak. pénz. intézet javára Plotog G. Saffa és Cojocariu A. Mária alsó-moeesi lakosok ellen 80 kor. s. j. r. l. k. ítéletjéig 1902. évi Deczember hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 797 kor. — fillérre becsült következő ingóságok u. m.: tehének, házi butorok stb nyilvános árverésen eladatulak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbírósnak 1902. évi V. 442. számu végzése folytán 80 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi Juli hó 10. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 51 kor. 70 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Alsó Moeesen Plotog G. Saffa és Cojocariu A. Mária lakosán leendő eszközzésére 1903. évi Február hó 14. dik napjának d. e. 10 ór. ja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzűzetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is fognak adatulni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülkeltették és azokra kielégítési jogot nyertek volna jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1903. évi Január hó 17. ik napján.

Huszár Vilmos, kir. bir. végrehajtó.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

<p>Pentru Austro-Ungaria:</p> <p>Pe trei luni . . . 6 cor.</p> <p>Pe șese luni . . . 12 „</p> <p>Pe un an . . . . . 24 „</p>	↑	<p>Pentru România și străinătate:</p> <p>Pe trei luni . . . 10 fr.</p> <p>Pe șese luni . . . 20 „</p> <p>Pe un an . . . . . 40 „</p>
---	---	---

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

<p>Pentru Austro-Ungaria:</p> <p>Pe an . . . . . 4 cor.</p> <p>Pe șese luni . . . 2 „</p> <p>Pe trei luni . . . 1 „</p>	↑	<p>Pentru România și străinătate:</p> <p>Pe an . . . . . 8 fr.</p> <p>Pe șese luni . . . 4 „</p> <p>Pe trei luni . . . 2 „</p>
--	---	---

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
—> mandate postale. <—

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoască a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“